

Plan van Aanpak Invasieve exoten Lelystad 2019-2023

Colofon

Projectnaam: Aanpak Invasieve exoten

Versienummer: 0.1

Datum besluitvorming: ...

Locatie: Lelystad

Projectleider: Dhr. A. van Veen

Opstellers: Mevr. P.M.A., Schulpen, Dhr. A. van Veen

Inhoud

1	Inleiding	3
	Afbakening.....	3
2	Invasieve exoten.....	4
	Inventarisatie/nulmeting.....	4
	Doel: bestrijden en beheersen	6
	Wat gaan we in Lelystad doen?.....	6
	Evaluatie	7
3	Financiën	8
4	Communicatie invasieve exoten	8

1 Inleiding

Per 3 augustus 2016 geldt een Europees verbod (EU-exotenverordening 1143/2014) op bezit, handel, kweek, transport en import van een aantal schadelijke exotische planten en dieren. Deze soorten staan op de zogenaamde Unielijst, omdat ze schade kunnen toebrengen aan de biodiversiteit en/of ecosystemen. De lidstaten en daarmee de terreineigenaren zijn verplicht om deze soorten te beheren en, indien mogelijk, te elimineren. In augustus 2017 zijn 12 nieuwe exoten aan deze lijst toegevoegd, waaronder de reuzenberenklauw (*Heracleum mantegazzianum*). Deze soort komt veel voor in Lelystad. Evenals de soort Japanse duizendknoop (*Fallopia japonica*), die (nog) niet op de Unielijst is opgenomen. Vanwege het invasieve- en mogelijk schadelijk optredende karakter wordt deze soort ook opgenomen in het plan van aanpak.

Afbakening

Belangrijk is een afbakening aan te geven waar wel en waar geen beheer en/of bestrijding op plaats gaat vinden door de gemeente. Invasieve exoten in het oppervlakte water worden door het waterschap aangepakt. Maatregelen tegen diersoorten als de Nijlgans zijn in het Faunabeheerplan Flevoland opgenomen. Dit plan van aanpak gaat over invasieve exoten op het eigendom van de Gemeente Lelystad. De soorten Reuzenberenklauw en Japanse Duizendknoop zijn het belangrijkste. Sporadisch zijn Alsemambrosia (1 locatie) en Reuzenbalsemien (3 locaties) gevonden. Deze worden bij aantreffen direct verwijderd..

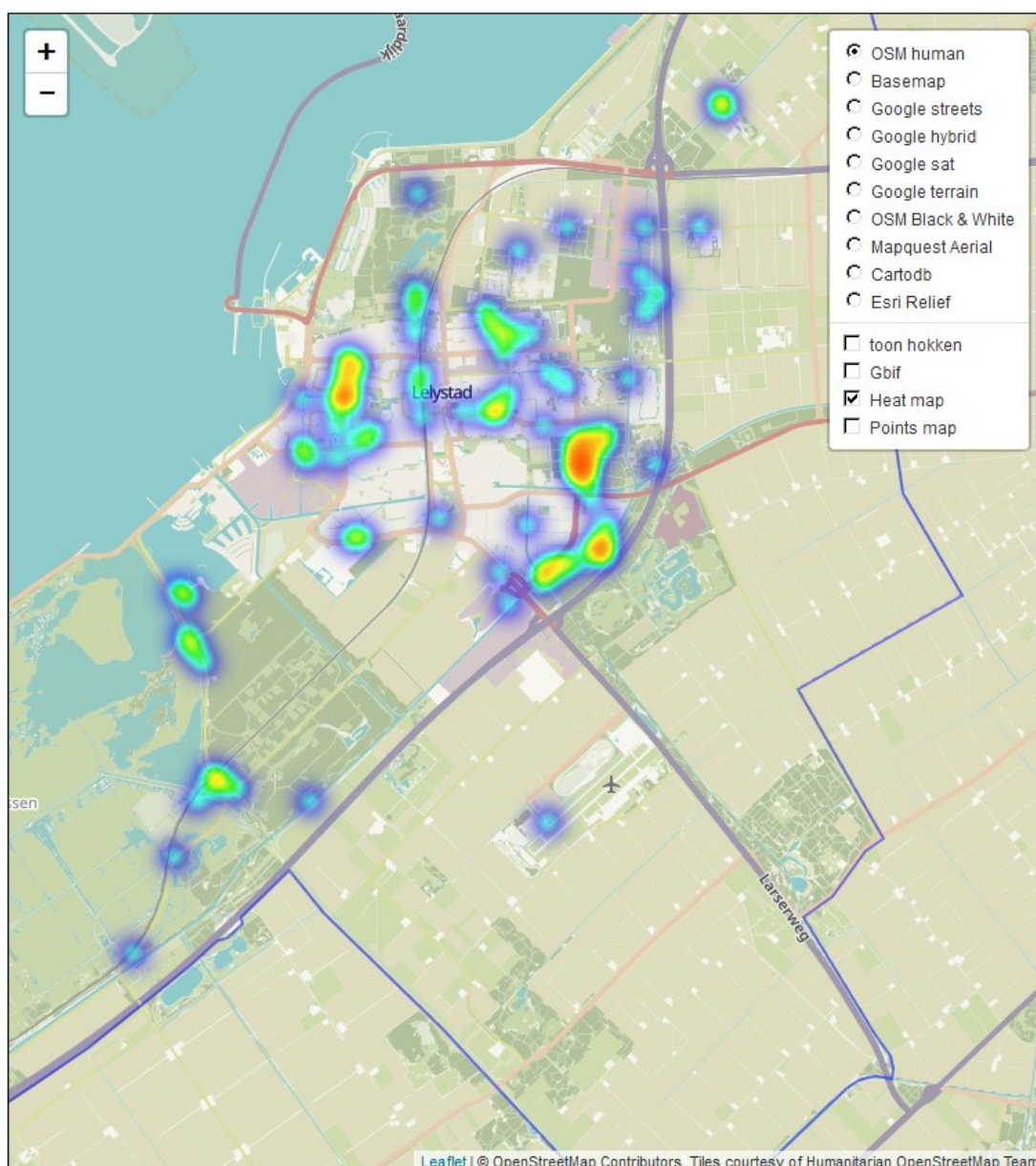
2 Invasieve exoten

Inventarisatie/nulmeting

Om een goed beeld te krijgen over de soorten is het belangrijk eerst te inventariseren. In 2018 is bij het inventariseren extra ingezet op het melden van soorten via social media. Aanvullend is geïnventariseerd door de buitendienstmedewerkers vanuit beheer. De resultaten zijn hieronder in heatmaps weergegeven. Via het gemeentelijk abonnement op de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) kunnen de exacte groeiplaatsen weergegeven worden.

Reuzenberenklauw

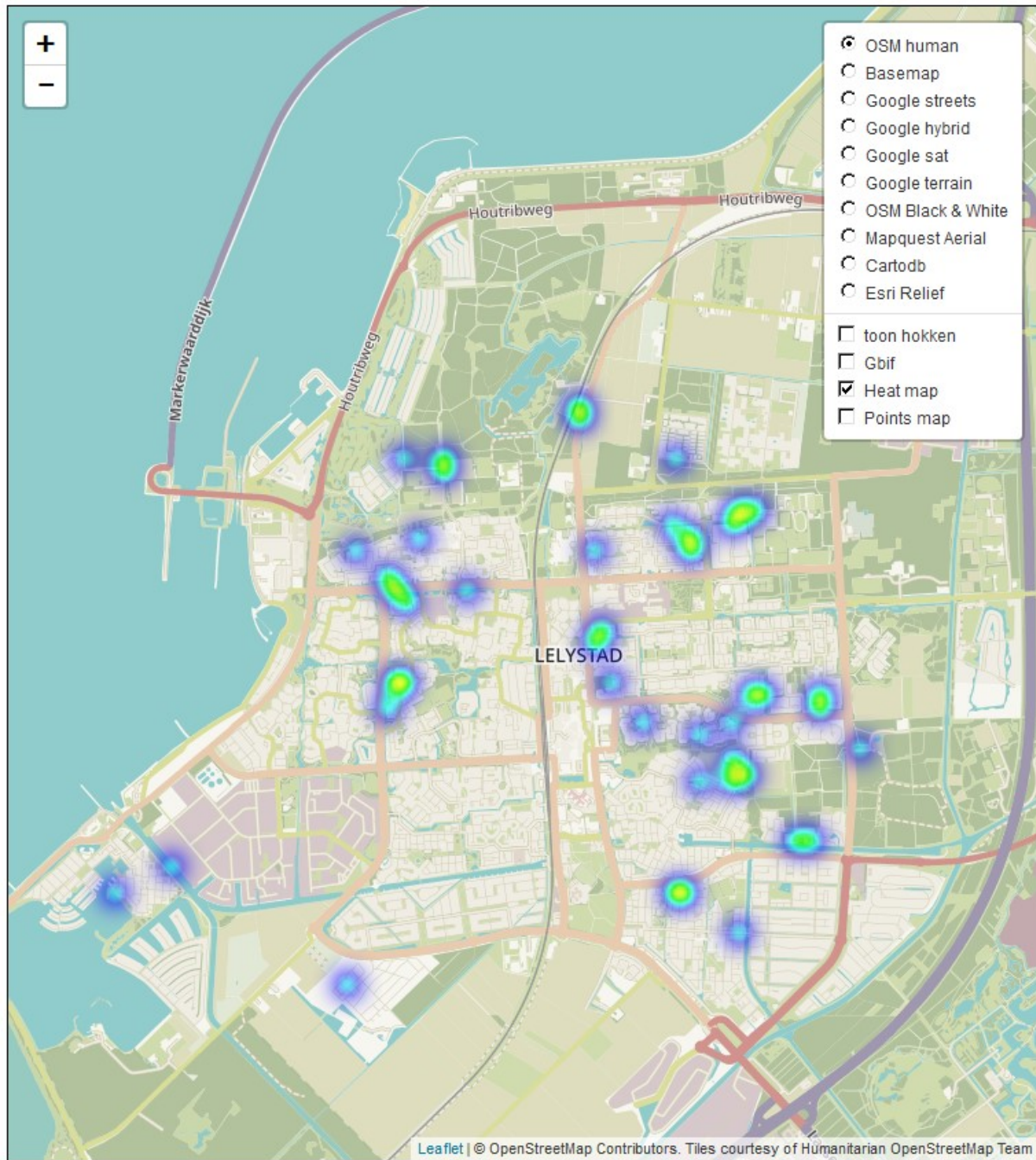
In 2018 zijn 131 groeiplaatsen (figuur 1) ingevoerd in waarneming.nl.. Met het verwerken van gegevens over de komende jaren zal een betrouwbaarder beeld van aanwezigheid en verspreiding ontstaan.

Figuur 1 Meldingen Reuzenberenklauw 2018

Japanse Duizendknoop

In 2018 zijn 67 groeiplaatsen (figuur 2) ingevoerd in waarneming.nl. Met het verwerken van gegevens over de komende jaren zal een betrouwbaarder beeld van aanwezigheid en verspreiding ontstaan.

Figuur 1 Meldingen Japanse Duizendknoop 2018

Doel: bestrijden en beheersen

Uitgangspunt van de Europese Unie voor de soorten van de Unielijst is het bestrijden van invasieve exoten. In gevallen waar dat niet (meer) mogelijk is zal de soort beheerst moeten worden om verdere verspreiding te voorkomen. In de afgelopen jaren zijn in Nederland diverse methoden uitgetoetst om Japanse Duizendknoop en Reuzenberenklauw te bestrijden.

In Lelystad wordt sinds 2 jaar op een aantal plaatsen, in de vorm van een pilot, experimenteel met heet water de Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw bestreden. In 2019 volgt de evaluatie van het effect. Het eerste doel in Lelystad is het voorkomen van uitbreiding en op termijn bestrijden van de invasieve exoten. Voor de Japanse Duizendknoop, die nog niet zo wijd verspreid is, zal dit naar verwachting mogelijk zijn. Voor de reuzenberenklauw zal volledig uitroeien moeilijk zijn. Deze soort komt op heel veel plekken voor en verspreidt zich makkelijk via zaad. Hier zal in eerste instantie ingezet worden op beheersen op bestaande locaties en het voorkomen van nieuwe groeiplaatsen.

Wat gaan we doen in Lelystad?

De ultieme bestrijdingsmethode voor de invasieve exoten is nog niet gevonden en de aanpak zal door voortschrijdend inzicht de komende jaren mogelijk veranderen. Met ingang van 2019 wordt de volgende aanpak gehanteerd .

Reuzenberenklauw

Doel is het voorkomen van de uitbreiding van de reuzenberenklauw op gemeentelijke terreinen en het indammen van grote groeiplaatsen. Dit willen we bereiken door het uitvoeren van de volgende maatregelen:

- De bestrijdingsproef met heet water wordt in 2019 voortgezet en eind 2019 geëvalueerd op kosten in relatie tot doelmatigheid.
- In groenonderhoud bestekken is opgenomen dat bloeischermen voor de bloei verwijderd en afgevoerd moeten worden.
- In groenonderhoud bestekken is opgenomen dat gevonden (nieuwe) groeiplaatsen van invasieve exoten gemeld moeten worden via <https://lelystad.waarneming.nl>.
- Kleine groepen berenklauwen worden beheerst door ze te maaien na de langste dag.
- Grote groepen berenklauwen worden beheerst door de randen na de langste dag te maaien.
- Waar mogelijk, bijvoorbeeld na boom- of boskap, vindt een grondbewerking plaats om de zaadbank te vernietigen.
- Bij alle vormen van bestrijding wordt op het moment van bestrijden dit gemeld via <https://lelystad.waarneming.nl> (in veld methode, optie: verwijderd). Melden soort en aantal.

Japanse Duizendknoop

Ook voor deze soort is het eerste doel de uitbreiding tegen te gaan. Dit willen we voor deze soort bereiken door het uitvoeren van de volgende maatregelen:

- De bestrijdingsproef met heet water wordt, in 2019 voort gezet en eind 2019 geëvalueerd op kosten in relatie tot doelmatigheid.
- In groenonderhoud bestekken is een maaiverbod opgenomen van locaties met Japanse Duizendknoop.
- In bestekken met grondwerk wordt opgenomen dat Japanse Duizendknoop niet in aangevoerde grond aanwezig mag zijn. Er wordt een boeteclausule bij opgenomen.
- In groenonderhoud bestekken is opgenomen dat gevonden (nieuwe) groeiplaatsen van invasieve exoten gemeld moeten worden via <https://lelystad.waarneming.nl>
- Bij groot onderhoud worden groeiplaatsen van de Japanse Duizendknoop behandeld als zijnde een bodemverontreiniging.
- Bij alle vormen van bestrijding wordt op het moment van bestrijden dit gemeld via <https://lelystad.waarneming.nl> (in veld methode, optie: verwijderd). Melden soort en aantal.

Overige soorten

De soorten Reuzenbalsemien en Ambrosia kunnen in het openbaar groen aangetroffen worden. Op dit moment zijn er sporadisch groeiplaatsen. Doel van de bestrijding is vestiging voorkomen.

- In alle groenonderhoud bestekken is/ wordt opgenomen dat de soorten Reuzenbalsemien en Ambrosia direct bij het onderhoud uitgetrokken moeten worden en deze handeling gemeld wordt als 'bestrijding'.
- Bij alle vormen van bestrijding wordt op het moment van bestrijden dit gemeld via <https://lelystad.waarneming.nl> (in veld methode, optie: verwijderd). Melden soort en aantal.

Evaluatie

Jaarlijks worden de genomen maatregelen geëvalueerd op effectiviteit en kosten efficiëntie. Op basis van de (bestrijdings)data en aanvullende inventarisatie op resterende aanwezigheid van invasieve exoten, zal gekeken worden of de bestrijdingsinspanningen effect hebben en mogelijk op termijn geëxtensiveerd kunnen worden.

3 Financiën

Op basis van een reële kosteninschatting is er vanaf 2019 voor het bestrijden van invasieve exoten €60.000 in de begroting opgenomen . Op basis van monitoring van kosten, voortschrijdend inzicht in bestrijdingsmethoden en effectiviteit vindt jaarlijks een kort evaluatiemomentplaats.

4 Communicatie invasieve exoten

Op de website van de [gemeente Lelystad](#) wordt aandacht besteedt aan invasieve exoten. Naast de website en social media zal ook via een brochure aandacht aan invasieve exoten in Lelystad besteedt worden. Doel van deze communicatie zal zijn de verspreiding van deze soorten voorkomen en aandacht voor het melden van groeiplaatsen, die nog niet bij de gemeente in beeld zijn.